

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för LFF Service AB får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 2019-01-01 – 2019-12-31.

Årsredovisning är upprättad i svenska kronor i tusental, KSEK

Verksamhet

LFF Service AB hanterar Läkemedelsförsäkringen, en kollektiv försäkring för alla som drabbats av en läkemedelsskada. Läkemedelsförsäkringen skapades 1978 genom en frivillig överenskommelse mellan läkemedelsföretag i Sverige.

Bolaget har sitt säte i Stockholm.

Bolagets och koncernens verksamhet

LFF Service AB skall mot ersättning tillhandahålla aktieägare med tjänster som syftar till att uppfylla aktieägarnas skyldigheter enligt vid varje tidpunkt gällande åtagandet att utge ersättning för läkemedelsskada (nedan ersättningsåtagandet). Härutöver skall Bolaget även idka därmed förenlig verksamhet, såsom information, utredningar och konsultationer i frågor rörande försäkringar, läkemedel och läkemedelsskador till främjande av aktieägarnas näringsverksamhet.

För läkemedelsskador anmälda under åren 1994 - 2006 har Bolaget till och med utgången av år 2010 administrerat betalningar av premier och skadehanteringskostnader till försäkringsbolaget Zürich. Ersättningsåtagandet är från och med den 1 januari 2007 försäkrat i det helägda dotterbolaget Svenska Läkemedelsförsäkringen AB (SLF). SLF försäkrar såväl risken för s.k. annan skada som serieskaderisken. För serieskaderisken har SLF köpt återförsäkring hos externa försäkringsbolag med lägst rating A- hos Standard & Poor eller motsvarande.

Forskning och utveckling

LFF Service AB ägarkrets är forskande läkemedelsbolag och bolag som säljer generika eller parallellimporterade läkemedel. Även utvecklingsföretag som enbart bedriver klinisk prövning finns i ägarkretsen. Bolaget utför ingen egen forskning.

Personal

Bolagets VD var under året Robert Ström. Bolaget har inte haft några andra anställda. En av de anställda i Bolagets dotterbolag SLF utför administrativa uppgifter för Bolaget. Ytterligare administrativa tjänster har köpts in från Läkemedelsindustriföreningens Service AB, som även tillhandahåller lokaler för Bolaget.

En skadeförvaltare och åtta skadereglerare är anställda i dotterbolaget SLF.

Väsentliga händelser under året

Bolaget har under året arbetat med att säkerställa en fortsatt god nivå på informationen om Läkemedelsförsäkringen, främst genom individuella besök av VD men också genom den egna hemsidan på

internet, information till patientorganisationer samt distribution av broschyrer till intressenter.

Antalet skadeanmälningar var under 2019, 886 stycken, jämfört med 560 under 2018, en ökning med 58%. Bidragande orsaker till ökningen förklaras dels av att preskriptionen för narkolepsiskadan från 2009 närmar sig samt att vi har infört en digital skadeanmälan under 2019. Det senare har avsevärt förenklat anmälningsprocessen och gällande preskription av narkolepsiskadan så har Läkemedelsförsäkringen under året genomfört en informationskampanj om den kommande preskriptionen.

Underlaget för faktureringen av serviceavgifter för år 2019, läkemedels bolagens AIP-omsättning under perioden 2017-10-01 till och med 2018-09-30, resulterade i en total premie om MSEK 84 (85, 2018). Det procentuella uttaget (raten), som omfattar såväl premie till SLF som serviceavgift till Bolaget, sänktes för verksamhetsåret 2019 till 0,22 %. Detta främst grundat på att bolagets solvens nu avsevärt förbättrats samt att den totala läkemedelsomsättningen ökat.

Antalet aktieägare var vid årets slut 261.

Finansiella risker

Den övergripande riskhanteringen hanteras av styrelsen i LFF. Risken för ogynnsamma finansiella effekter minimeras genom reglering av risknivå och placeringsinriktning i bolagets placeringspolicy.

Valutarisk

Bolagets försäljning sker primärt i svenska kronor, liksom inköp. Placeringar görs i huvudsakligen i svenska kronor. Fordringar och skulder är kortfristiga och valutarisken därmed begränsad.

Kreditrisk

Merparten av bolagets försäljning riktar sig till medlemmarna och kan därmed ske med låg kreditrisk. Historiskt sett har kreditförlusterna varit låga. Kreditrisk i kortfristiga placeringar bedöms låg då placeringar görs främst i kortfristiga räntebärande värdepapper genom välrenommerade förvaltare. Förvaltare har under året varit Swedbank.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets utgång

Inför 2020 har styrelsen beslutat att raten för premie och serviceavgift ska uppgå till 0,22% av försäkringstagarnas läkemedelsomsättning, samma som 2019.

Efter årsskiftet har den globala ekonomin påverkats av utbrottet av Covid-19. För moderbolaget har man gjort bedömningen att detta i grunden ej kommer att påverka bolagets försäkringsaffär. I dotterbolaget SLF har man gjort bedömningen att bolagets exponering mot den finansiella marknaden i form av kapitalplaceringar kommer att påverkas negativt. Med det sagt är den uppskattade framtida solvenskvoten osäker givet de inverkan som nedgången i de finansiella marknaderna får på det placerade kapitalet. Enligt stress test i bolagets ORSA från hösten 2019, klarar

SLF en börsnedgång under 2020 med 52% samt en ytterligare nedgång utöver denna under 2021 med 55%, utan att hamna under 100% solvensnivå. Nuvarande börsnedgångar är fortfarande mycket långt från sådana låga nivåer.

Flerårsöversikt (MSEK)

Femårsöversikt och nyckeltal

Koncernen

	2019	2018	2017	2016	2015
Nettoomsättning	84,0	85,0	127,8	117,9	80,2
Vinstmarginal, %	27	3,4	115,92	32,5	-9,2
Balansomslutning	938,7	926,3	913,1	892,0	820,8
Soliditet, %	26	24,3	25,0	12,6	10,0

Moderbolaget

	2019	2018	2017	2016	2015
Nettoomsättning	15,7	14,8	15,9	16,9	13,1
Vinstmarginal, %	31,79	5,7	508,24	20,0	-21,3
Balansomslutning	172,1	179,7	168,2	219,0	211,3
Soliditet, %	42	38,1	40,1	9,5	8,6

Förändring av eget kapital, Tkr

Koncernen

	Aktiekapital	Annat eget kapital	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	400	227 947	-2 081	226 265
Disposition enligt beslut av årets stämma:		-2 081	2 081	0
Årets resultat			17 998	17 998
Belopp vid årets utgång	400	225 865	17 998	244 263

Moderbolaget

	Aktiekapital	Reservfond	Balanserat resultat	Årets resultat	Totalt
Belopp vid årets ingång	400	20	67 075	1 036	68 531
Disposition enligt beslut av årets stämma:			1 036	-1 036	0
Årets resultat				3 797	3 797
Belopp vid årets utgång	400	20	68 112	3 797	72 329

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel (kronor):

balanserad vinst	68 112 161
årets vinst	3 797 486
	71 909 647
disponeras så att i ny räkning överföres	71 909 647

Koncernens och moderbolagets resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkningar samt kassaflödesanalyser med tilläggsupplysningar.

Koncernens Resultaträkning

(KSEK)

		<u>2019</u>	<u>2018</u>
	Not		
Nettoomsättning	4	84 312	84 954
Övriga rörelseintäkter		5 851	0
	4	90 163	84 954
Rörelsens kostnader			
Försäkringsersättningar	5	-78 561	-55 354
Övriga externa kostnader	3,6,7	-11 268	-7 632
Personalkostnader	8	-15 089	-14 338
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	9	-24	-24
Summa rörelsekostnader		-104 943	-77 348
Rörelseresultat		-14 780	7 605
Resultat från finansiella poster			
Resultat från placeringstillgångar i försäkringsbolag	10	37 425	-10 642
Ränteintäkter och liknande resultatposter	11	45	116
Räntekostnader och liknande resultatposter		-1 425	0
Summa finansiella poster		36 045	-10 526
Resultat efter finansiella poster		21 265	-2 920
Resultat före skatt		21 265	-2 920
Skatt på årets resultat	12	-5 000	-3 332
Uppskjuten skatt	12	1 731	4 171
Årets resultat		17 998	-2 081

LFF Service AB – 2019

Koncernens Balansräkning

(KSEK)

TILLGÅNGAR	Not	2019	2018
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	9	25	49
		25	49
Försäkringsersättningar (AF-andel reserv)		55 021	77 342
Summa anläggningstillgångar		55 046	77 391
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Övriga fordringar		10 192	4 892
Kundfordringar		53 619	45 079
Förutbetalda kostnader och uppl. Intäkter	13	6 138	899
Fordringar avseende återförsäkring		9 097	5 258
Aktuella skattefordringar		0	719
		79 046	56 847
<i>Kortfristiga placeringar</i>			
Övriga kortfristiga placeringar	14	1 983	15 963
Kortfristiga placeringar i försäkringsbolag		758 316	739 293
		760 299	755 257
Kassa och bank		44 349	38 124
Summa omsättningstillgångar		883 694	850 228
SUMMA TILLGÅNGAR		938 740	927 618

LFF Service AB – 2019

Koncernens Balansräkning

(KSEK)

EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	Not	2019	2018
Eget kapital			
Aktiekapital	15	400	400
Annat eget kapital		225 865	227 946
Årets resultat		17 998	-2 081
Summa eget kapital		244 263	226 265
Avsättningar			
Avsättningar för uppskjuten skatt	16	26 319	28 050
Avsättningar för oreglerade skador	17	580 839	566 647
		607 158	594 697
Kortfristiga skulder			
Skulder avseende direktförsäkring		5 044	16
Leverantörsskulder		2 155	2 170
Skatteskulder		1 132	21 409
Övriga kortfristiga skulder		60 515	65 402
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	18 472	17 658
		87 318	106 655
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		938 740	927 618

LFF Service AB – 2019

Koncernens kassaflödesanalys

(KSEK)

	Not	2019	2018
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		21 265	-2 920
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	19	4 171	6 607
Betald skatt		-1 132	-5 738
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		24 304	-2 051
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av kundfordringar		-8 540	-2 645
Förändring av kortfristiga fordringar		-19 079	-2 742
Förändring av leverantörsskulder		15	-1 101
Förändring av kortfristiga skulder		-4 419	29 465
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-7 749	20 926
Investeringsverksamheten			
Försäljning av placeringstillgångar		-895 419	-419 914
Investering av placeringstillgångar		895 413	383 763
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-6	-36 151
Årets kassaflöde		-7 755	-15 224
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början inklusive kortfristiga placeringar		54 087	69 311
Likvida medel vid årets slut		46 332	54 087

*Likvida medel inkluderar även kortfristiga placeringar

Moderbolagets Resultaträkning

(KSEK)

	Not	2019	2018
Nettoomsättning	4	15 731	14 847
Övriga rörelseintäkter		3 274	0
	4	19 005	14 847
Rörelsens kostnader			
Övriga externa kostnader	3,6,7	-9 565	-9 505
Personalkostnader	8	-4 415	-4 584
Av- och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar	9	-24	-24
		-14 004	-14 113
Rörelseresultat		5 001	733
Resultat från finansiella poster			
Resultat från placeringstillgångar		-35	0
Ränteintäkter och liknande resultatposter	11	45	116
Räntekostnader och liknande resultatposter		-82	0
		-72	116
Resultat efter finansiella poster		4 929	849
Återföring från periodiseringsfond		0	198
Avsättning till periodiseringsfond			
Resultat före skatt		4 929	1 047
Skatt på årets resultat	12	-1 132	-11
Uppskjuten skatt			
Årets resultat		3 797	1 036

LFF Service AB – 2019

Moderbolagets Balansräkning

(KSEK)

TILLGÅNGAR	Not	2019	2018
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Inventarier, verktyg och installationer	9	25	49
		25	49
Finansiella anläggningstillgångar			
Finansiella anläggningstillgångar (andel koncernföretag)	20, 21	78 000	78 000
		78 000	78 000
Summa anläggningstillgångar		78 025	78 049
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar			
Övriga fordringar		-46	4 089
Kundfordringar		53 619	45 079
Förutbetalda kostnader och uppl. Intäkter	13	1 135	830
Koncernfordringar		0	2 923
Aktuella skattefordringar		0	719
		54 708	53 640
Kortfristiga placeringar	14		
Övriga kortfristiga placeringar		1 983	14 620
		1 983	14 620
Kassa och bank		37 418	33 364
Summa omsättningstillgångar		94 109	101 624
SUMMA TILLGÅNGAR		172 134	179 674

LFF Service AB – 2019

Moderbolagets Balansräkning

(KSEK)

EGET KAPITAL OCH SKULDER	Not	2019	2018
Eget kapital	22		
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	15	400	400
Reservfond		20	20
		420	420
<i>Fritt eget kapital</i>			
Balanserad vinst eller förlust		68 112	67 075
Årets resultat		3 797	1 036
		71 909	68 111
Summa eget kapital		72 329	68 531
<i>Obeskattade reserver</i>		21 403	21 403
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		1 450	1 522
Skulder till koncernföretag		3 723	384
Övriga skulder		56 736	63 100
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	18	15 361	14 027
Skatteskulder		1 132	10 705
Summa kortfristiga skulder		78 402	89 739
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		172 134	179 674

LFF Service AB – 2019

Moderbolagets Kassaflödesanalys

(KSEK)

	Not	2019	2018
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		4 929	849
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	19	24	24
Betald skatt		-1 132	-11
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		3 821	862
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av kundfordringar		-8 541	-2 645
Förändring av kortfristiga fordringar		7 473	-1 296
Förändring av leverantörsskulder		-72	-382
Förändring av kortfristiga skulder		-11 265	11 041
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-8 583	7 581
Årets kassaflöde		-8 583	7 581
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början inklusive kortfristiga placeringar		47 984	40 403
Likvida medel vid årets slut		39 401	47 984

*Likvida medel inkluderar även kortfristiga placeringar

Översikt noter

Not 1. Redovisnings- och värderingsprinciper	15
Not 2. Uppskattningar och bedömningar	16
Not 3. Transaktioner med närstående	17
Not 4. Nettoomsättningens fördelning	17
Not 5. Försäkringsersättningar	17
Not 6. Leasingavtal	18
Not 7. Arvode till revisorer	18
Not 8. Anställda och personalkostnader	19
Not 9. Inventarier, verktyg och installationer	20
Not 10. Resultat från placeringstillgångar i försäkringsbolag	20
Not 11. Övriga ränteintäkter och liknande poster	21
Not 12. Aktuell och uppskjuten skatt	21
Not 13. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22
Not 14. Kortfristiga placeringar och placeringstillgångar	22
Not 15. Aktiekapital	23
Not 16. Avsättning för uppskjuten skatt	23
Not 17. Avsättning för oreglerade skador	23
Not 18. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23
Not 19. Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	24
Not 20. Andelar i koncernföretag	24
Not 21. Specifikation andelar i koncernföretag	24
Not 22. Disposition av vinst eller förlust	25
Not 23. Ställda säkerheter	25
Not 24. Händelser av väsentlig betydelse efter årets utgång	25

Redovisningsprinciper

Not 1. Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen och koncernredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärden om inget annat anges.

Valuta

Bolagets funktionella valuta är svenska kronor, och de finansiella rapporterna presenteras i SEK. Löpande intäkter och kostnader i utländsk valuta om räknas efter de valutakurser som gäller på respektive bokföringsdag. Eventuella fordringar eller skulder i utländsk valuta omräknas till balansdagens kurs.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Redovisningsvaluta

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor och beloppen anges i KSEK om inget annat anges.

Intäktsredovisning

Serviceavgifter betalas i förskott och intäktsförs i den period de avser. Som premieintäkt redovisas den del av premieinkomsten som är hänförlig till redovisningsperioden. Fakturerade, förfallna premier som avser period efter balansdagen sätts av till avsättning för ej intjänade premier i balansräkningen. Fakturerad premie efter verksamhetsårets utgång utgör därmed ej avsättning för ej intjänade premier i bokslutet.

Koncernredovisning

Koncernredovisningen är upprättad enligt förvärvsmetoden. I koncernen ingår, förutom moderbolaget, Svenska Läke-medelsförsäkringen AB org. nr 516406-0401. Dotterbolaget som ingår i koncernredovisningen ägs till 100 %. Moderbolaget har inga andelar i intresseföretag.

Anskaffningsvärdet för dotterföretag beräknas till summan av verkligt värde vid förvärvstidpunkten för erlagda tillgångar med tillägg av uppkomna och övertagna skulder. I värvsanalysen fastställs det verkliga värdet, vid förvärvstidpunkten av förvärvade identifierbara tillgångar och övertagna skulder samt minoritetsintresse. Från och med förvärvstidpunkten inkluderas i koncernredovisningen det förvärvade företagets intäkter och kostnader, identifierbara tillgångar och skulder liksom eventuell uppkommen goodwill eller negativ goodwill.

Bokslutsdispositioner och obeskattade reserver delas upp i eget kapital och uppskjuten skatteskuld. Uppskjuten skatt hänförlig till årets bokslutsdispositioner

ingår i årets resultat. Den uppskjutna skatteskulden har redovisats som avsättning, medan resterande del tillförts koncernens eget kapital. Uppskjuten skatt i obeskattade reserver har beräknats till 20,6%.

Internvinster inom koncernen elimineras i sin helhet.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar är redovisade till anskaffningskostnad med avdrag för planmässiga avskrivningar baserade på en bedömning av tillgångarnas nyttjandeperiod. Såväl moderbolag som koncern tillämpar fem års avskrivningstid för inventarier.

Leasingavtal

Leasingavtal klassificeras som finansiell eller operationell leasing. Ett finansiellt leasingavtal är ett leasingavtal enligt vilka de risker och fördelar som är förknippade med att äga en tillgång i allt väsentligt överförs från leasinggivaren till leasingtagaren. Ett operationellt leasingavtal är ett leasingavtal som inte är ett finansiellt leasingavtal. Koncernen har inga väsentliga finansiella leasingavtal varför samtliga leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal, vilket innebär att leasingavgiften fördelas linjärt över leasingperioden.

Inkomstskatter

Redovisning av inkomstskatt inkluderar aktuell skatt och uppskjuten skatt. Aktuell skatt är inkomstskatt för innevarande räkenskapsår som avser årets skattepliktiga resultat och den del av tidigare räkenskapsårs inkomstskatt som ännu inte har redovisats. Uppskjuten skatt är inkomstskatt för skattepliktigt resultat avseende framtida räkenskapsår till följd av tidigare transaktioner eller händelser.

Uppskjuten skatt redovisas enligt balansräkningsmetoden på alla väsentliga temporära skillnader. En temporär skillnad finns när det bokförda värdet på en tillgång eller skuld skiljer sig från det skattemässiga värdet.

Totalt KSEK 58 i uppskjuten skatt avser periodiseringsfunds- avsättningar i moderbolaget, vilket i moderbolagets balansräkning ingår i posten obeskattade reserver. Från och med år 2021 kommer den nya skattesatsen att bli 20,6% och denna skattesats kommer tillämpas på uppskjuten skatt som uppskattas realiseras från 2021.

I koncernbalansräkningen delas obeskattade reserver upp på uppskjuten skatt och eget kapital.

Avsättningar och skulder

Som avsättning har redovisats förpliktelser gentemot tredje man som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår och som på balansdagen antingen är säkra eller sannolika till sin förekomst men oviss till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias. Skulder har om ej annat anges nedan, upptagits till

anskaffningsvärden med sedvanliga reserveringar för upplupna kostnader.

Ersättningar till anställda - pensioner

Koncernens pensionsplaner för ersättning efter avslutad anställning omfattar både avgiftsbestämda och förmånsbestämda pensionsplaner. När avgiften är betald har företaget inga ytterligare förpliktelser. I förmånsbestämda planer beräknas skulden och avgiften med hänsyn till bland annat bedömda framtida löneökningar och inflation. Samtliga pensionsplaner redovisas som avgiftsbestämda planer vilket innebär att avgiften redovisas som kostnad i takt med att pensionen tjänas in.

Försäkringstekniska avsättningar

Avsättningar motsvarande förpliktelser enligt ingångna försäkringsavtal.

Avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risk

Avsättningar för ej intjänade premier och kvardröjande risker motsvarar värdet av bolagets samlade ansvar för löpande försäkringar och beräknas enligt vedertagen metodik. Avsättningen beräknas pro rata temporis, det vill säga strikt tidsproportionellt. Om premienivån bedöms vara otillräcklig för att täcka framtida skade- och driftskostnader, görs en avsättning för kvardröjande risker.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättning för oreglerade skador ska täcka den förväntade framtida beräknade kostnadsökningen på kollektiv nivå, så kallad IBNER, (Incurred but not reported) - avsättning. Avsättningen för anmälda skador beräknas på individuell nivå med bedömning av enskilda skadefall. För serieskada finns även IBNR (incurred but not reported) då samtliga skadeanmälningar kommer att hänföras till samma skadeår.

Kortfristiga placeringar

Som kortfristiga placeringar räknas placeringar med en löptid som understiger ett år. Placeringarna redovisas

enligt lägsta värdets princip. Eventuellt nedskrivningsbehov bedöms utifrån marknadsvärdet för portföljen som helhet. I koncernen värderas kortfristiga placeringar samt placeringstillgångar i försäkringsbolaget till verkligt värde.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden varvid justering skett för transaktioner som inte medfört in- och utbetalningar. Som likvida medel klassificeras, förutom kassa- och banktillgodohavanden, kortfristiga likvida placeringar som lätt kan omvandlas till ett känt belopp och som är utsatt för en obetydlig risk för värdefluktuation. Enbart kortfristiga placeringar i moderbolaget har ansetts utgöra sådan placering.

Nyckeltalsdefinitioner

Vinstmarginal

Resultat efter finansiella poster i procent av nettoomsättningen.

Soliditet

Eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt i förhållande till balansomslutningen.

Not 2. Uppskattningar och bedömningar

Företagsledningen gör uppskattningar och antaganden om framtiden. Dessa uppskattningar kommer sällan att motsvara det verkliga resultatet. De väsentligaste övervägandena och bedömningarna är hänförliga till de försäkringstekniska avsättningarna i koncernen. Koncernens placeringar är marknadsnoterade och redovisas till verkligt värde. Varje år prövas om det finns någon indikation på att övriga tillgångars värde är lägre än det redovisade värdet. Finns en indikation så beräknas tillgångens återvinningsvärde, vilket är det lägsta av tillgångens verkliga värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet.

Noter till Resultat- och Balansräkning

Not 3. Transaktioner till Närstående

Moderbolaget

Samtliga transaktioner med närstående har skett på marknadsmässiga villkor.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Andel av årets totala inköp som skett från andra företag i koncernen	2,91%	3,24%
Andel av årets totala försäljningar som skett till andra företag i koncernen	3,90%	15,49%

Not 4. Nettoomsättningens fördelning

Koncernen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Nettoomsättningen per rörelsegren		
Serviceavgifter	15 731	14 539
Premieintäkter	68 581	70 415
Övrigt	5 851	0
	90 163	84 954

Moderbolaget	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Nettoomsättningen per rörelsegren		
Serviceavgifter	15 731	14 847
Övrigt	3 274	0
	19 005	14 847

Not 5. Försäkringsersättningar

Koncernen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Utbetalda försäkringsersättningar	-45 913	-39 720
Utbetalda skadereglerings- och utredningskostnader	-18 456	-6 633
Förändring avsättning oregerade skador	-14 192	-9 001
	-78 561	-55 354

Not 6. Leasingavtal

Av årets leasingkostnader avseende hyra och operationell leasing, uppgår kontorslokaler och garage till 1 405 (1 376) KSEK och kontorsmaskiner och fordon till 68 (107) KSEK.

Framtida leasingavgifter, för icke uppsägningsbara leasingavtal, förfaller till betalning enligt följande:

Koncernen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Inom ett år	1 473	1 408
Senare än ett men inom fem år	4 088	4 007
Senare än fem år	0	0
	5 561	5 415

Moderbolaget	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Inom ett år	1 473	1 408
Senare än ett men inom fem år	4 088	4 007
Senare än fem år	0	0
	5 561	5 415

Not 7. Arvode till revisorer

Koncernen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
PWC	609	394
	609	394

Moderbolaget	<u>2019</u>	<u>2018</u>
PWC	175	363
	175	363

Not 8. Anställda och personalkostnader

Koncernen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Medelantalet anställda		
Kvinnor	6	6
Män	4	4
	10	10
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	2 641	2 606
Övriga anställda	5 957	5 766
	8 598	8 372
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	739	902
Pensionskostnader för övriga anställda	1 936	1 760
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	3 409	3 345
	6 084	6 007
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	14 682	14 379
Moderbolaget	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Medelantalet anställda		
Män	1	1
	1	1
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	2 349	2 331
	2 349	2 331
Sociala kostnader		
Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	739	902
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	920	950
	1 659	1 852
Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader	4 008	4 183
Könsfördelning bland ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	33%	33%
Andel män i styrelsen	67%	67%
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	0%	0%
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	100%	100%

Inga arvoden har utbetalats till styrelsen i moderbolaget. Styrelsen i dotterbolaget erhåller ett PBB/person i styrelsearvode. Ordförande i dotterbolaget erhåller ett arvode om 2PBB. Avgångsvederlag till VD saknas. En ömsesidig uppsägningstid om 12 månader tillämpas.

LFF Service AB – 2019

Not 9. Inventarier, verktyg och installationer

Koncernen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ingående anskaffningsvärden	237	237
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	237	237
Ingående avskrivningar	-187	-163
Årets avskrivningar	-24	-24
Utgående ackumulerade avskrivningar	-211	-187
Utgående redovisat värde	25	49
Moderbolaget	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ingående anskaffningsvärden	237	237
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	237	237
Ingående avskrivningar	-187	-163
Årets avskrivningar	-24	-24
Utgående ackumulerade avskrivningar	-211	-187
Utgående redovisat värde	25	49

Not 10. Resultat från placeringstillgångar i försäkringsbolag

Koncernen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Realisationsresultat	18 379	8 948
Orealiserat resultat	19 046	-19 590
	37 425	-10 642

Not 11. Övriga ränteintäkter och liknande poster

Koncernen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ränteintäkter	45	0
Realisationsresultat	-35	116
	9	116

Moderbolaget	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ränteintäkter	45	0
Realisationsresultat	-35	116
	9	116

Not 12. Aktuell och uppskjuten skatt

Koncernen		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Skatt på årets resultat			
Aktuell skatt		-5 000	-3 332
Uppskjuten skatt		1 731	4 171
Totalt redovisad skatt		-3 269	839
Avstämning av effektiv skatt			
	Procent	2019	2018
		Belopp	Belopp
Redovisat resultat före skatt		21 265	-2 920
Skatt enligt gällande skattesats	21,40	-4 550	625
Ej avdragsgilla kostnader		-869	-35
Justering avseende skatter för föregående år		2 167	266
Ränteeffekter på p-fond		-18	-17
Redovisad effektiv skatt	15,38	-3 269	839

Moderbolaget		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Skatt på årets resultat			
Aktuell skatt		-1 132	-11
Totalt redovisad skatt		-1 132	-11
Avstämning av effektiv skatt			
		<u>2019</u>	<u>2018</u>
	Procent	Belopp	Belopp
Redovisat resultat före skatt		4 929	1 047
Skatt enligt gällande skattesats	21,40	-1 055	-224
Ej avdragsgilla kostnader		-74	-35
Justering avseende skatter för föregående år		15	266
Ränteeffekter på p-fond		-18	-17
Redovisad effektiv skatt	22,96	-1 132	-11

Not 13. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Koncernen		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Hysesavgifter		940	687
Övriga poster		5 198	212
		6 138	899
Moderbolaget			
		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Hysesavgifter		940	687
Övriga poster		195	143
		1 135	830

Not 14. Kortfristiga placeringar och placeringstillgångar

Koncernen		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Anskaffningsvärde		746 329	758 990
Bokfört värde		760 300	753 913
Verkligt värde		760 516	752 706
Moderbolaget			
		<u>2019</u>	<u>2018</u>
Anskaffningsvärde		1 983	14 620
Bokfört värde		1 983	14 620
Verkligt värde		2 199	13 413

Not 15. Aktiekapital

Moderbolaget

	Antal aktier	Kvotvärde
Antal aktier och kvotvärde	400	1000

Not 16. Avsättning för uppskjuten skatt

Koncernen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Skatt på obeskattade reserver	26 319	28 050
	26 319	28 050

Not 17. Avsättning för oreglerade skador

Koncernen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Inträffade och rapporterade skaderegleringsreserv	39 000	39 836
Inträffade och rapporterade fastställda skador	246 864	274 971
Inträffade och rapporterade kapitalvärde i livräntor	73 663	73 450
Inträffade men inte tillräckligt rapporterade skador	221 312	178 389
	580 839	566 647

Not 18. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

Koncernen

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Serviceavgifter nästkommande år	14 986	13 667
Upplupna semesterlöner	751	562
Övrigt	2 735	3 429
	18 472	17 658

Moderbolaget

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Serviceavgifter nästkommande år	14 986	13 667
Upplupna semesterlöner	285	274
Övrigt	89	86
	15 361	14 027

Not 19. Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

Koncernen

Som likvida medel redovisas kassa och bank samt övriga kortfristiga placeringar
Justering poster som inte ingår i kassaflödet:

Koncernen	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Orealiserad värdeförändring placeringstillgångar	-19 046	-19 590
Förändring försäkringstekniska avsättningar netto	36 514	19 452
Realisationsresultat placeringstillgångar	-13 321	6 720
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar	24	24
	4 171	6 607

Moderbolaget		
Avskrivning av materiella anläggningstillgångar	24	24
	24	24

Not 20. Andelar i koncernföretag

Moderbolaget	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Ingående anskaffningsvärden	78 000	78 000
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	78 000	78 000
Utgående redovisat värde	78 000	78 000

Specifikation av moderföretagets innehav av aktier och andelar i koncernföretag.
Ägarandelen av kapitalet avses, vilket även överensstämmer med andelen av rösterna för totalt antal aktier.

Not 21. Specifikation andelar i koncernföretag

Moderbolaget

Namn	Antal andelar	Bokfört värde
Svenska läkemedelsförsäkringen AB	1 000	78 000
		78 000
	Org.nr	Säte
Svenska Läkemedelsförsäkringen AB	516406-0401	Stockholm

Bolaget äger 100% av antalet andelar och röster.

Not 22. Disposition av vinst eller förlust

Moderbolaget

Förslag till vinstdisposition

Styrelsen föreslår att till förfogande stående vinstmedel:

balanserad vinst	68 112
årets vinst	3 797
	71 909
disponeras så att i ny räkning överföres	71 909

Not 23. Ställda säkerheter

Koncernen

Panter och säkerheter för egna skulder

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
För försäkringstekniska avsättningar registerförda tillgångar	765 226	744 054
	765 226	744 054

Not 24. Händelser av väsentlig betydelse efter årets utgång

Inför 2020 har styrelsen beslutat att raten för premie och service avgift ska uppgå till 0,22% av försäkringstagarnas läkemedelsomsättning, samma som 2019.

Efter årsskiftet har den globala ekonomin påverkats av utbrottet av Covid-19. För moderbolaget har man gjort bedömningen att detta i grunden ej kommer att påverka bolagets försäkringsaffär. I dotterbolaget SLF har man gjort bedömningen att bolagets exponering mot den finansiella marknaden i form av kapitalplaceringar kommer att påverkas negativt. Med det sagt är den uppskattade framtida solvenskvoten osäker givet de inverkingar som nedgången i de finansiella marknaderna får på det placerade kapitalet. Enligt stress test i bolagets ORSA från hösten 2019, klarar SLF en börsnedgång under 2020 med 52% samt en ytterligare nedgång utöver denna under 2021 med 55%, utan att hamna under 100% solvensnivå. Nuvarande börsnedgång är fortfarande mycket långt från sådana låga nivåer.

Underskrifter

Stockholm, 2020-

Kenneth Nyblom
Ordförande

Jan Olof Valtersson

Marcus Stjernström

Patrik Olsson

Lena Vågberg

Karolina Antonov

Cecilia Bröms Thell

Anders Kärnell

Anders Edvell

Robert Ström

Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har lämnats 2020-
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Eva Fällén
Auktoriserad revisor

LFF Service AB – 2019

26 av 26

492 (1948)

This file is sealed with a digital signature.
The seal is a guarantee for the authenticity
of the document.

Document ID:
E7E7A9592D0949FC8D6409CF9532360F

10

Svar på remissen Starkare
kommuner – med kapacitet
att klara välfärdsuppdraget
(SoU 2020:8)

20RS2517

Organ
Regionstyrelsen

Svar på remissen Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SoU 2020:8)

Förslag till beslut

Regionstyrelsen beslutar

att förslaget till svar godkänns som Region Örebro läns svar till Finansdepartementet.

Sammanfattning

Kommunutredningen har avgivit sitt slutbetänkande och Region Örebro län har erbjudits att inkomma med remissvar.

I förslaget till svar lyfts några övergripande synpunkter, bland annat att det är oklart hur staten ser på kommunstrukturen. Enligt Region Örebro läns uppfattning är det ytterst staten som ansvarar för rikets indelning. Det hade varit önskvärt att kommittén tänjt på direktivens ramar och till exempel utgått från nationella överväganden och kommit med skarpa förslag på kriterier för indelningsändringar.

Region Örebro län instämmer i att demografisk utveckling, ekonomiska förutsättningar, kompetensförsörjning, demokrati, migration och integration, lokal attraktivitet, socioekonomiska förutsättningar och klimatförändringar är de utmaningar som finns högst på agendan. Ett ännu större fokus på demokrati och politiskt ledarskap hade varit önskvärt.

I förslaget till remissvar lyfts frågan om samspelet mellan kommuner och regionen upp. Region Örebro län anser att det är en stor brist att utredningen inte alls nämner den regionala nivån och de lagstadgade uppdrag som åligger regionerna i detta sammanhang.

Region Örebro län anser att den föreslagna strategin, som bygger på ”strategisk samverkan” inte är helt realistisk.

Beträffande de konkreta förslagen bejakar Region Örebro län bland annat nationella

stöd och incitament för strategisk samverkan och frivilliga sammanläggningar av kommuner, men betydlig mer resurser behövs för ändamålet.

Region Örebro län tillstyrker att försöksverksamhet införs men understryker att den måste vara radikal och långsiktig – minst 10 år!

Region Örebro län avstyrker utredning om skuldöverföring till staten i samband med frivilliga kommunsammanläggningar.

Förslaget om en kommundelation tillstyrks, under förutsättning att det är ett uttryck för att staten vill ta ett större ansvar för indelningsfrågorna samt att det också ingår regionala företrädare i delegationen. Däremot anser Region Örebro län inte att landshövdingarna ska kopplas till delegationen, då ett sådant uppdrag riskerar att krocka med regionernas uppdrag att leda det regionala utvecklingsarbetet. Det bör i stället utses oberoende seniora personer att leda samtal om fortsatta strukturfrågor.

Kommunforskningen bör stärkas, till exempel genom att initiativ liknande Centrum för kommunstrategiska studier uppmuntras av staten.

Statens närvaro i hela landet behöver enligt Region Örebro läns uppfattning systematiseras. En viktig fråga är de statliga arbetstillfällena som verksamheterna genererar och den breddning av arbetsmarknaden som detta ger. Ett första steg från regeringens sida borde vara ett tydligt moratorium för centralisering av befintlig verksamhet för utpekade myndigheter och lärosäten.

Region Örebro län bejaktar att en ny princip för statsbidrag etableras och att denna princip fastställs av riksdagen. Grunden skall vara generella statsbidrag. Punkt. I de fall det fortsatt (undantagsvis) skulle förekomma riktade statsbidrag, måste detaljredovisningen från kommunen av statsbidragets användning tas bort.

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet behöver löpande anpassas till förändrade förutsättningar. Region Örebro län bejaktar att så sker.

Region Örebro län bejaktar utredningens förslag om nedskrivning av studieskulder, utan att ta ställning till alla detaljer.

Bredbandskapaciteten är avgörande för att många av kommunernas digitala system ska fungera i hela kommunens geografi. Region Örebro län instämmer i utredningens förslag om att staten bör ta ett långsiktigt ansvar för att etablera en över tid hållbar förvaltningsgemensam infrastruktur för grunddata och informationsutbyte som kommunerna kan ansluta sig till.

Region Örebro län avstyrker utredningens förslag om förstärkning av kommunernas planeringsprocesser genom flernivåsamverkan. Region Örebro län anser att stora delar

Tjänsteställe, handläggare
Regionkansliet, Magnus Persson

Sammanträdesdatum
2020-09-10

FöredragningsPM
Dnr: 20RS2517

av detta ryms inom det redan befintliga lagstadgade uppdrag som regionerna har genom det regionala utvecklingsansvaret. Det finns också i dagens lagstiftning möjlighet att formalisera samspelet mellan kommunerna och den regionala nivån, enligt modell i Plan och bygglagen, PBL, för Stockholm och Skåne.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Ej relevant.

Ekonomiska konsekvenser

Ej relevant.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regionstyrelsen den 10 september 2020.

Region Örebro läns förslag till remissvar.

SoU 2020:8 ”Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget”

Rickard Simonsson
Regiondirektör

Skickas till:

Finansdepartementet

Tjänsteställe, handläggare
Regionkansliet
Magnus Persson, senior rådgivare

Datum
2020-09-10

Beteckning
Dnr 20RS2517

Till Finansdepartementet

Remissvar Fi2020/00647/K /Region Örebro län

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.k.remissor@regeringskansliet.se

Diarienummer Fi2020/00647/K / Region Örebro län/

Svar på remissen Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SoU 2020:8)

Region Örebro län lämnar följande synpunkter på rubricerad utredning. Inledningsvis lämnas allmänna och övergripande synpunkter. Därefter lämnas synpunkter på kommitténs enskilda överväganden och förslag i utredningens kapitel 19 och 20.

1. Allmänna och övergripande synpunkter

1.1 Betänkandets rubrik ger ett snävt perspektiv

Ett absolut och mycket viktigt uppdrag för en kommun (och även en region) är att leverera ”välfärd”. Förmågan att leverera välfärdsuppdraget är central för relationen mellan invånare och kommun/region.

Men det är inte det enda uppdraget. Som kommittén konstaterar finns (minst) två andra uppdrag, vilka också måste fungera för att kommunens/regionens uppdrag ska kunna anses genomfört.

Att klara demokratin är det ena. En kommun/region måste i sitt ledarskap och sin verksamhet klara av dialogen med medborgare och näringsliv för att vara trovärdig. Förmågan att säkerställa både ett politiskt och tjänstepersonsledarskap är central för tillit och kapacitet.

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 70 00
Fax: 019-602 70 08

Det andra är engagemanget för kommunens/regionens ”territorium” – den geografi som ska utvecklas och fungera väl för invånare och företag. Privat och offentlig service, myndighetsutövning, attraktionskraft etcetera är exempel på sådant som behöver finnas på plats. I detta ligger också kommunens/regionens roll i en större geografi. Ett väl fungerande samspel med grannkommuner/grannregioner och statliga myndigheter är avgörande för den territoriella utvecklingen.

Region Örebro län anser att den valda rubriceringen på betänkandet därför är olycklig. En kommun/region är så mycket mer än en leverantör av statligt ”beställd” välfärd.

1.2 Direktiven och statens ansvar för rikets indelning

*“If I’d asked my customers what they wanted, they’d have said a faster horse”
(tillskrivs Henry Ford)*

Utredningen har genom direktivens försiktighet fått förhålla sig till ett relativt smalt område när det gäller sina förslag.

Genom direktivens tydliga skrivningar om att ”analysen ska utgå från att kommunsammanslagningar ska vara frivilliga” har de strukturella lösningar som stått till buds kringskurits. Utrymmet för att lämna radikala förslag blir därmed begränsat.

”Nollalternativet är inte ett alternativ” skriver utredningen i avsnitt 21.1.1. Men förslagen ligger inte långt från status quo. ”Strategisk samverkan” och ”process” har blivit de alternativ som utredningen haft till sitt förfogande.

Genom att så tydligt lyfta fram frivilligheten i kommunsammanslagningar blir det svårt att via direktiven utläsa vilken roll regeringen anser att staten har för rikets indelning.

Enligt Region Örebro läns uppfattning är det ytterst ett nationellt ansvar att säkerställa en ändamålsenlig indelning av landets geografi. Att detta bör ske i tät och nära dialog med den kommunala och regionala politiska nivån är självklart, men ansvaret kan aldrig lämnas över till kommuner, regioner eller deras invånare (via folkomröstningar etcetera.).

Så finns till exempel inga resonemang om ”Lag (1979:411) om ändringar i Sveriges indelning i kommuner och landsting” (Indelningslagen) och dess roll för strukturella förändringar. Med den utformning som lagen har i dag blir ribban för förändringar mycket hög – och ansvaret för eventuella förändringar läggs i allt väsentligt på kommunerna och deras medborgare.

Det är osannolikt att de ”strategier” som utredningen landar i kommer att leda till att förhoppningar om en mer ändamålsenlig kommunstruktur ska kunna utvecklas underifrån, så länge Indelningslagen inte ändras.

Region Örebro län anser att det varit önskvärt att kommittén tänjt på direktivens ramar och till exempel utgått från nationella överväganden och kommit med skarpa förslag på kriterier för indelningsändringar

Även omfattningen av den kommunala självstyrelsen avgörs av riksdagen. Kommittén lyckas här blanda samman de två frågorna; den om *indelningen av riket* med den om *former och nivå för den kommunala självstyrelsen*. Den förra avser frågan om *antal och struktur* på rikets kommuner, den senare hur dessa kommuner ska *ledas och bedriva verksamhet*.

Kommunutredningen är nu den fjärde större statliga utredning¹ som haft detta ”underifrånsperspektiv” som utgångspunkt. Samtliga har (hittills) satt mycket blygsamma avtryck i samhällsorganisationen.

1.3 Rätt utmaningar identifierade

Region Örebro län delar utredningens uppfattning att många kommuner står inför stora utmaningar. Demografisk utveckling, ekonomiska förutsättningar, kompetensförsörjning, demokrati, migration och integration, lokal attraktivitet, socioekonomiska förutsättningar och klimatförändringar är de som finns högst på agendan, i varierande grad. Dessa utmaningar är i hög grad desamma som regionerna har.

1.3.1 Demokrati och ett starkt politiskt ledarskap är en förutsättning

Region Örebro län hade gärna sett att kommittén i än högre grad också fokuserat på demokratiska frågor och det politiska ledarskapets roll. Detta borde också kopplats samman med till exempel de begränsningar i handlingsfrihet som förekomsten av riktade statsbidrag, och de låsningar dessa innebär, leder till.

Olika kommuner har i dag olika förutsättningar, inte minst demokratiska. Per fullmäktigemandat skiljer det som exempel från 187 röstberättigade i en kommun som Ljusnarsberg till över 7 300 röstberättigade i Stockholm. Kommittén har enligt Region Örebro läns uppfattning allt för ensidigt fokuserat på de mindre kommunernas demokratiska problem. Den har helt negligerat det som gäller de stora kommunernas möjlighet att utveckla goda relationer mellan förtroendevalda och medborgare. Detta gäller inte minst i storstadsområdena, som för den enskilde medborgaren i många aspekter saknar kommungränser.

¹ Ansvarskommittén, Statens regionala organisation, Indelningskommittén, Kommunutredningen.

1.4 Asymmetrisk uppgiftsfördelning

Utredningen avfärdar asymmetrisk uppgiftsfördelning som en heltäckande lösning, men anser att det kan testas inom en begränsad försöksverksamhet. Region Örebro län delar bedömningen och menar att det finns en risk att ”A- och B-kommuner” skulle kunna bildas.

Däremot anser Kommunutredningen att det bör vara möjligt att göra vissa avsteg från symmetriprincipen om det handlar om att ytterligare föra över ansvar från staten till vissa kommuner förutsatt att finansiering medföljer.

Region Örebro län delar utredningens bedömning i denna del, det vill säga att asymmetrisk uppgiftsfördelning inte är önskvärd kring de mest centrala välfärdsområdena, men kan vara positiv för vissa verksamhetsområden om uppgifter flyttas från stat till kommun. Det finns redan idag en asymmetrisk uppgiftsfördelning inom lantmåteriverksamhet. Övertagandet av lantmåteriverksamheten har stärkt dessa kommuners utvecklingsmöjligheter.

Asymmetrisk uppgiftsfördelning skulle kunna utökas på frivillig basis och även vara lämplig att testa inom ramen för försöksverksamhet. Tänkbara områden för asymmetriska lösningar skulle vara delar av arbetsmarknadspolitiken och vissa digitaliseringstjänster.

Enskilda kommuner, kommuner gemensamt eller regioner bör kunna komma i fråga för övertagande av statliga uppdrag. Ett viktigt perspektiv är att hitta rätt nivå på ansvarsutkrävande om så sker.

1.5 Bristande insikt om samspelet kommun – region

Kommittén har i grunden ett perspektiv som utgår från en beställar-utförarrelation mellan stat och kommuner/(regioner). Region Örebro län hade uppskattat ett vidare perspektiv som utgått från det samlade samhällsuppdrag som finns på nationell, regional och lokal politisk nivå. Subsidiaritet och mest ändamålsenliga nivå, är bra utgångspunkter för en analys.

Region Örebro län anser att det är en stor brist att utredningen inte alls nämner den regionala nivån och de lagstadgade uppdrag som åligger regionerna i detta sammanhang. Så skriver till exempel utredningen att strategin och förslagen innebär att staten tar ett tydligare ansvar vad gäller statliga utvecklingsfrågor för kommunerna.

Region Örebro län anser att regeringen behöver beakta statens uppdrag till regionerna att leda och samordna det regionala utvecklingsarbetet innan kommitténs förslag om andra lösningar diskuteras.

Region Örebro län anser att utredningen inte i tillräcklig omfattning belyst relationen mellan region och kommun. Den potential som den regionala nivån har i sitt uppdrag från staten att bidra till att stärka och underlätta kommunernas arbete och möjligheter att hantera de utmaningar dessa står inför har inte synliggjorts. Fokus har i allt för hög grad legat på formaliserat samarbete kommunerna emellan.

Såväl formellt som informellt samarbete med regionen, liksom informellt samarbete mellan kommunerna, har inte analyserats i tillräcklig omfattning. Region Örebro län ser detta som en stor brist i utredningens analys.

Redan idag förekommer omfattande formell och informell samverkan både i gränssnittet mellan kommunens och regionens sjukvård och mellan sjukvård och socialtjänst samt när det gäller regional utveckling och kultur. En fråga som kommittén borde ställt sig är om inte en stark och resursrik organisation som en region ytterligare skulle kunna bidra till att stärka särskilt små kommuners kapacitet? Många av regionerna har inte ens 10 års erfarenhet av sitt uppdrag och det är naturligt att detta utvecklas, i nära dialog med staten och kommunerna, så att samhällsuppdraget i sin helhet blir så ändamålsenligt som möjligt.

Ett sådant förhållningssätt hade möjliggjort för kommittén att fördjupa sin analys av vilka frågor som har utvecklats till att ha en tydlig regional logik och därmed, för vissa frågor, också ett förändrat huvudmannaskap. Räddningstjänst, vuxenutbildning, gymnasieskola, delar av näringslivsarbetet, attraktivitet med flera är exempel på frågor som många gånger har en regional logik som för medborgarna går över kommungränserna.

Att flytta över uppdrag till regional nivå kan också stärka demokratin. Ett till exempel är kollektivtrafiken som det nu kan utkrävas politiskt ansvar för på regional nivå, att jämföra med den otydlighet som ofta fanns i tidigare bolagskonstruktioner. Ett annat är de politiska prioriteringar som görs inom kulturområdet, inom ramen för kultur-samverkansmodellen.

1.6 Socioekonomisk struktur är lika intressant som geografin

Kommittén har för sin analys valt att genomföra en socioekonomisk kartläggning av Sveriges kommuner. Region Örebro län finner denna mycket intressant. Det hade varit önskvärt om utredningen dragit fler slutsatser och lagt fler förslag som kopplar till denna kartläggning.

Med ett socio-ekonomiskt perspektiv skulle utredningen sannolikt kunnat analysera förutsättningarna för kommunerna på ett annorlunda sätt.

Nu ligger fokus på den geografiska indelningen och därmed blir ”stad-land” perspektivet förhärskande. Avstånd till större tätort/lärosäte blir avgörande för analysen. Detta är enligt Region Örebro län en grov förenkling som ger en för endimensionell bild av kommunerna. Så skiljer sig till exempel Hällefors och Ljusnarsbergs kommuner åt i flera dimensioner, även om de i utredningen hänförs till samma kommuntyp.

2. Kapitel 19: En strategi för stärkt kapacitet i kommunerna

Mot bakgrund av det som tidigare anförts om problematiken runt frivilliga sammanslagningar bedömer Region Örebro län att den föreslagna strategin inte är helt realistisk.

Varken i Norge eller i Finland har frivilliga sammanläggningar annat än i enstaka fall kommit till stånd bland de minsta kommunerna – som för övrigt är betydligt mindre än de minsta kommunerna i Sverige.

Även i svenska kommuner är motståndet mot sammanläggningar starkt vilket bland annat blivit tydligt i de folkomröstningar som genomförts. Ekonomiskt starkare kommuner tycks oroas av att sammanläggningen innebär en ökad belastning medan mindre och ekonomiskt pressade kommuner oroas av att få ett minskat inflytande och att hamna i periferin i en större kommun. I vilken utsträckning som dessa invändningar har fog för sig diskuteras överhuvudtaget inte i betänkandet.

Den bristande realismen blir än tydligare mot bakgrund av bristen på enighet i kommittén.

3. Kapitel 20: Förslag och bedömningar

20.1 Strukturella åtgärder

20.1.1 *Stöd och incitament för strategisk samverkan och frivilliga sammanläggningar av kommuner*

Kommittén har varit förhindrad att lägga förslag om sammanslagningar som inte sker på frivillig grund. Företeelsen ”strategisk samverkan” blir därmed ett substitut för skarpa förslag.

Region Örebro län är tveksam till om ”strategisk samverkan” är svaret på de stora och krävande utmaningar som kommittén lyft fram. De exempel som redovisas är

mycket begränsade och inte övertygande. Sannolikheten för att tillit och förtroende mellan två eller flera kommuner ska byggas upp så starkt att man över partipolitiska gränser ska bli överens om att frivilligt slå samman kommuner verkar något naivt.

Bidrag till processarbete

Förslaget tillstyrks, men stöden bör vara mer omfattande. Att utreda sammanslagningar och utveckla samverkan är resurskrävande och därför är tanken med förslaget positivt. Dock är sannolikt kostnaderna för att genomföra samverkan och sammanslagningar i praktiken höga. Om staten vill uppmuntra sammanslagningar är det rimligt att processen är kostnadsneutral för inblandade kommuner. Därför bör staten även erbjuda kostnadsersättning för själva införandet och övergångskostnader.

Varje kommunkonstellation kan enligt kommitténs förslag få upp till en miljon kronor i stöd för att utveckla samverkan. Med tanke på att de positiva effekter som samverkan ger och att utredningen ser strategisk samverkan som en lämplig strukturåtgärd bör avsevärt större resurser avsättas för att utveckla samverkan.

Ekonomiskt incitament för frivilliga kommunsammanslagningar

Region Örebro län avstyrker utredning om skuldöverföring till staten i samband med frivilliga kommunsammanslagningar.

Kommunutredningen menar själva att sammanslagningar har marginell ekonomisk potential. Trots detta föreslår utredningen att staten tar över de långfristiga skulderna och pensionsförpliktelser från kommuner som frivilligt genomför kommunsammanslagningar. Detta skulle kunna öka statens skulder med ungefär 500 miljarder kronor, om samtliga kommuner skulle slås samman. Beloppet är oproportionerligt stort i förhållande till de vinster som sammanslagningar enligt utredningen kan ge.

20.1.2 Försöksverksamhet

Region Örebro län tillstyrker att försöksverksamhet införs.

Den måste dock vara radikal och långsiktig – minst 10 år! Med tanke på att Tillitsdelegationen föreslog försöksverksamhet redan 2018 är det hög tid för ett genomförande. Processen bör påskyndas. Det kan exempelvis ske genom att regeringskansliet själva tar fram ett förslag eller tillsätter en utredning som skyndsamt gör det.

Försöksverksamheten bör också öppna för nya och innovativa samverkansformer mellan kommuner, regioner och statliga myndigheter.

20.1.3 Former för stöd och analys för att stärka kommunernas kapacitet

En kommundelegation inrättas

Region Örebro län menar att utredningens förslag om en Kommundelegation bör övervägas. Huvudargumentet är att staten på detta sätt skulle kunna markera och tydliggöra sitt ansvar för kommunstrukturen och kommunernas villkor. Delegationen bör dock kompletteras med representanter från den regionala politiska nivån för att kunskap om samspelet mellan kommuner och den regionala nivån ska tillvaratas.

Det finns en risk att delegationen inte kommer att få full sysselsättning om kommitténs förslag om skuldavskrivning inte kommer att realiseras. Det finns dock, enligt Region Örebro läns uppfattning, många och viktiga andra frågeställningar som staten bör ta ansvar för i förhållande till kommunerna. En sådan fråga finns i betänkandet – frågan om möjligheter att bygga nya bostäder runt om i landet. Men kopplingen till problem med överskott av bostäder bör också adresseras, där den är aktuell.

En annan fråga är den som tidigare uppmärksammats, nämligen att olika kommuner och kommuntyper behöver få möjlighet att systematiskt föra dialog med staten på sina villkor – *”one size does not fit all”*. Förortskommuner med socioekonomiska utmaningar och ytstora kommuner med liten befolkning har olika frågor att föra fram i sin dialog med staten. Den föreslagna delegationen kan med fördel ges i uppdrag att föra dialog med enskilda kommuner eller kommungrupper för att anpassa statens relation till relevanta förutsättningar. Den socioekonomiska analysen skulle här kunna ligga till grund för gruppering av kommunerna i dialogen med delegationen.

Uppdrag till landshövdingarna

Region Örebro län ställer sig avvisande till att landshövdingarna ges en samordnande roll för samtal i regionerna om kommunernas utveckling. Att lägga detta på 20 statliga befattningshavare, som i sin ordinarie roll bland annat har tillsynsuppgifter och utgör en juridisk instans i förhållande till kommunala beslut innebär risk för inbyggda intressekonflikter.

När det gäller löpande regionala utvecklingsfrågor har regering och riksdag i lag gett regionerna i uppdrag att samordna utvecklingsinsatser tillsammans med bland annat kommunerna. Ett löpande uppdrag till landshövdingarna skulle kunna leda till otydlighet och riskera att parallella processer etableras, vilket måste undvikas.

Region Örebro län menar att uppdraget att föra dialog med kommunerna – enskilt eller i grupp – där staten anser att så bör ske, ska ges till personer som obundet kan föra samtal med förtroendevalda i berörda kommuner. En modell kan vara att knyta ett antal seniora sakkunniga till delegationen.

Aktivt forskningsuppdrag

Region Örebro län noterar att kunskapsunderlaget inom centrala frågeställningar är tunt och att utredningen behandlar många frågor som är sparsamt beforskade. Region Örebro län menar att kommittén gärna kunde lämnat mer långtgående förslag om hur en mer proaktiv forskning inom området centrala aspekter skulle kunnat organiseras. Den föreslagna Kommundelelegationen är ett försök, men enligt Region Örebro läns uppfattning i denna ambition allt för blygsam.

Centrum för Kommunstrategiska studier (CKS) i Östergötland lyfts fram som ett positivt exempel på hur kommunerna i en region organiserat policyrelevant forskning. Region Örebro län menar att staten, via sitt övergripande ansvar för forskningsfinansiering, borde uppmuntra en utveckling av initiativ liknande CKS. Ett sådant uppdrag skulle med fördel kunna läggas på den föreslagna delegationen.

20.2 Statens åtaganden och statlig närvaro i hela landet

20.2.1 Omlokalisering av myndigheter och etablering av servicekontor

Statens närvaro i hela landet behöver enligt Region Örebro läns uppfattning systematiseras. Service till medborgarna är en viktig aspekt som etablering av servicekontor ska tillgodose. Men en tydlig närvaro kräver en helt annan ambitionsnivå. Även till exempel Polismyndighetens och Arbetsförmedlingens närvaro är viktig för att medborgarna i kommunerna ska ha förtroende för staten även framöver. Det kräver mer än någon timmes öppettid i veckan!

En minst lika viktig fråga är de statliga arbetstillfällena som verksamheterna genererar och den breddning av arbetsmarknaden som detta ger. Det är angeläget att verksamhet med olika typer av arbetsuppgifter lokaliseras och utvecklas även till kommuner utanför residensstäder och högskoleorter. Tillväxtverkets verksamhet i Arjeplog, och Restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan, Hällefors kommun, är goda exempel som manar till efterföljd.

Ett första steg från regeringens sida borde vara ett tydligt moratorium för centralisering av befintlig verksamhet för utpekade myndigheter och lärosäten.

20.3 Kommunernas ekonomi

20.3.1 En statsbidragsprincip

Region Örebro län bejakar att en ny princip för statsbidrag etableras och att denna princip fastställs av riksdagen. Grunden skall vara generella statsbidrag. Punkt.

De kortsiktiga, riktade statsbidragen skall tas bort. Särskilt positivt är att utredningen noterar problematiken runt bidrag som riktar sig mot ökad bemanning och löner. Principen ska gälla såväl kommuner som regioner.

I de fall det fortsatt (undantagsvis) skulle förekomma riktade statsbidrag, måste detaljredovisningen från kommunen av statsbidragets användning tas bort. Inte minst finns alltid risk för att kommuner som inte har resurser att klara ”motsvarande egeninsats” av detta skäl tvingas avstå. Den typen av villkor bör därför inte kopplas till riktade bidrag. Alla former av byråkratiskt betungande ansökningsförfaranden och redovisningar måste också elimineras för att kommuner/regioner med små resurser ska orka och därmed anse det mödan värt att ta emot bidragen.

20.3.2 Kommunalekonomisk utjämning

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet behöver löpande anpassas till förändrade förutsättningar. Region Örebro län bejakar att så sker.

En reflektion är dock om staten ska utarbeta metoder för detta med befintlig kommunstruktur? Om så sker måste staten vara medveten om att man genom systemet också delvis eliminerar ekonomiska incitament för en annan kommunstruktur. Men enligt resonemangen ovan är detta statens val.

Alla kommuner som finns i en kommunstruktur som staten finner rimlig ska ha rimliga förutsättningar. Därmed krävs att systemet löpande justeras.

20.4 Kommunernas kompetensförsörjning

20.4.1 Underlätta kommunernas personalrekrytering

Region Örebro län delar kommitténs bedömning att kommunernas kompetensförsörjning är en del av en övergripande problematik. Det är svårt att speciellt träffa den kommunala delarbetsmarknaden med specifika insatser.

Dock har, som Sveriges kommuner och regioner, SKR redovisar i en enkät till landets kommuner, till exempel samarbete i formaliserade konstellationer underlättat kompetensförsörjningen inom samhällsbyggnadsområdet.

20.4.2 Nedskrivning av studieskulder

Region Örebro län bejakar utredningens förslag, utan att ta ställning till alla detaljer.

En fråga som reses är om man för att få nedskrivning både måste arbeta och skattskrivna sig i den berörda kommunen. Att arbeta i kommunen löser kompetens-

försörjningsfrågan, att skattskrivna sig handlar om skatteunderlag, underlag för skolor etcetera.

Att lösa båda dessa i en modell är kanske svårt, inte minst när man i dag ser att arbetsmarknadsregionerna växer och pendlingen över kommungränserna ökar, inte minst för kommunanställda med akademisk utbildning.

20.5 Kommunernas digitaliseringsarbete

Bredbandskapaciteten är avgörande

Många av kommunernas digitala system fungerar i hela kommunens geografi. Hemtjänstens digitalisering är kanske det mest tydliga exemplet, men även till exempel övervakning av teknisk infrastruktur kräver digital kapacitet i hela territoriet. Därför kan kommunernas digitaliseringsarbete inte utvecklas om inte den fysiska infrastrukturen i form av bredband, 4G- och 5G-nät möjliggör snabb och tillförlitlig uppkoppling som ger rätt digitala verksamhetsförutsättningar.

20.5.1 Förvaltningsgemensam infrastruktur för grunddata och informationsutbyte

Region Örebro län instämmer i utredningens förslag. Staten bör ta ett långsiktigt ansvar för att etablera en över tid hållbar förvaltningsgemensam infrastruktur för grunddata och informationsutbyte som kommunerna kan ansluta sig till. För att uppnå full effekt av den förvaltningsgemensamma infrastrukturen krävs att även statliga och regionala aktörer får, kan och vill ansluta sig.

20.5.2 Rättsligt beredningsorgan

Region Örebro län bejakar förslaget om att regeringen tillsätter ett beredningsorgan som får i uppdrag att löpande ta fram beredningsunderlag för att anpassa gällande rätt så att den möjliggör accelererad digitalisering och förbättrad digital informationsförsörjning i kommunerna. Region Örebro län ser inga hinder för att DIGG skulle kunna få detta uppdrag.

20.5.3 Stöd för kommunernas digitaliseringsarbete

DIGG bör enligt Region Örebro läns uppfattning ges i uppdrag att stödja kommunernas digitaliseringsarbete i syfte att driva utvecklingen framåt, främja kreativiteten och belysa de nya möjligheterna som digitaliseringen ger kommunerna. Det är önskvärt att man utgår från den nationella digitaliseringsstrategins fem olika områden: kompetens, trygghet, innovation, ledning och infrastruktur i det arbetet.

20.6 Övriga förslag och bedömningar

20.6.1 Kommunernas klimat- och hållbarhetsarbete

Klimat- och hållbarhetsfrågorna är nu en självklar del i kommunernas utvecklingsambitioner. Regionernas roll i dessa frågor ökar kontinuerligt, inte minst genom regeringens uppdrag i villkorsbesluten.

Region Örebro län ser det som självklart att ett fördjupat samarbete mellan regionen och kommunerna är en nyckel för ett framgångsrikt arbete.

20.6.2 Samverkan inom verksamhetsområden med betydande investeringsbehov

Region Örebro län bejakar utredningens förslag om att tillsätta en utredning om huruvida det finns behov av ändringar i speciallagstiftning om grundläggande infrastruktur, som till exempel VA eller bredband, för att underlätta samverkan mellan kommuner.

20.6.3 Förstärkning av kommunernas planeringsprocesser genom flernivåsamverkan

Region Örebro län avstyrker utredningens förslag om förstärkning av kommunernas planeringsprocesser genom flernivåsamverkan. Syftet med förslaget är enligt utredningen ett förbättrat samspel och samarbete i lokala och regionala planeringsprocesser för att skapa attraktiva platser för medborgare, företagare och besökare. Region Örebro län anser att stora delar av detta ryms inom det redan befintliga lagstadgade uppdrag som regionerna har genom det regionala utvecklingsansvaret. Det finns också i dagens lagstiftning möjlighet att formalisera samspelet mellan kommunerna och den regionala nivån, enligt modell i Plan och bygglagen, PBL, för Stockholm och Skåne.

20.6.4 Underlätta bostadsbyggande i kommuner med särskilt stora utmaningar

Region Örebro län anser att kommittén här lyfter en principiellt viktig fråga. I dagsläget omöjliggör regelverket för redovisning av kommunalt fastighetsbestånd en utveckling i många kommuner och orter i enlighet med ambitionerna för den regionala tillväxtpolitiken. En utredning som leder till att Redovisningsnämndens riktlinjer förändras bör tillsättas.

I sammanhanget bör också frågan om kommuner med för stora bostadsbestånd uppmärksammas. Den föreslagna Kommundelegationen bör, tillsammans med Statens Bostadsomvandling AB, utforska långsiktiga lösningar också för dessa situationer. Omställning eller rivning av äldre fastigheter måste kunna göras samtidigt som nybyggnation möjliggörs, inom ramen för ett rimligt kommunalekonomiskt utfall.

Region Örebro län

Andreas Svahn
Regionstyrelsens ordförande (S)

Rickard Simonsson
Regiondirektör

...

...